63ste Jaargang No. 5101

DAGBLAD

Vrijdag 2 Mei 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad. Adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeverij en Administratie ... steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Iedere dag een nieuwe Staat in Indie

Het bezoek is geslaagd:

WEST BORNEO WIL AUTONOMIE.

Soerabaja. — Sultan Abdoel Hamid II van Pontianak verklaarde Vrijdag: „Practisch de gehele bevolking van West Borneo verlangt dat het gebied autonoom wordt, terwijl „op zijn meest slechts een half procent" ervoor is om zich aan te sluiten bij de Repoebliek Indonesia. (Aneta)

SCHERMERHORN

Hoeveel Staten komen er in zijn Verenigde Staten van Indië?

De Raad voor West Borneo — ongeveer één derde van Borneo — vertegenwoordigd ste.de een verklaring op, om ook als autonoom te worden beschouwd.

De raad wil in samenwerking met de commissie generaal deze nieuwe staat opbouwen. De nieuwe staat wordt genoemd Kalimanten en valt dan onder de Verenigde Staten van Indië. Men voorziet wel een overeenkomst tussen de nieuwe taat Kalimanten en de Verenigde Staten van Indonesië. (Batavia, Aneta, 1.5).

GEEN GEVECHTEN.

Er wordt ontkend van officiële regeringszijde, dat er geen gevechten hebben plaats gehad tussen de Tri-troepen en de Soedanezen.

De verlangens naar „onafhankelijkheid werden echter bevestigd en men meent in Batavia, dat het Zaterdag op een massabijeenkomst onafhankelijkheid zal worden uitgeroepen (Batavia, Aneta, 1.5).

ER WORDT TOCH GEVOCHTEN.

Volgens de radio van de Indonesische Republiek zijn er gevechten uitgebroken tussen het Republikeins leger en de Soendanese volkspartij.

De Republikeinse minister van binnenlandse zaken, de heer Roem heeft verklaard dat de republiek slechts dan zou optreden tegen de vrijheidslievende Soendanezen, wanneer de rust verstoord wordt, meldt een later telegram (Aneta, 1.5).

WAAROM NAAR INDIË?

Minister Jonkman gaf enkele verklaringen waarom hij met Minister-President Beel naar Indië gaat. Ze gaan ten eerste voor hun eigen oriëntatie, ten tweede voor advies aan Van Mook en de commissie generaal in zake de politieke situatie, ten derde om te zien hoe Linggadjati wordt nagekomen en hoe men de verlangens van de niet onder de republiek vallende gebieden kan inwilligen en de administratieve regeling aan een herziening te onderwerpen. Ze zijn van plan een bezoek te brengen aan Soekarno en ook aan de staat Oost-Indonesië (Den Haag, Aneta, 1.5).

Amerika leent Mexico

BEZOEK PRESIDENT ALEMAN.

Per trein arriveerde de president van Mexico hedenochtend te New York (New York, (AP) 2.5).

BEZOEK PRESIDENT ALEMAN.

De Voorzitter van de Verenigde Landen heeft President Aleman van Mexico uitgenodigd om Zaterdag as. de gast te willen zijn in de vergadering van de Verenigde Landen. Het bezoek van President Aleman mag geslaagd heten, daar hij tezamen met President Truman verklaarde, dat Amerika een lening wil toestaan aan Mexico terwijl beide landen tevens zijn overeengekomen om de munt te stabiliseren. Mexico's peso zal in vaste verhouding komen tot de dollar van Amerika.

PANAMA KANAAL.

Het comité van het Witte huis meldt, dat er nog geen stappen zijn genomen om het Panamakanaal in bezit te krijgen. Het is iets wat onder het ministerie van oorlog valt.

OLIE NIEUWS.

Tot voorzitter van de Pantepec Olie Maatschappij van Venezuela werd gekozen, de heer Daniels. Hij volgt de heer Smith op. De heer Daniels was het vorig jaar reeds algemeen manager. (New York, (AP) 1.5).

ALGEMENE STAKING OP SICILIË.

Naar aanleiding van het feit dat gisteren bij de een Mei optocht zes mensen met machinegeweren in de buurt van Palermo zijn doodgeschoten zal er een algemene staking worden afgekondigd.

THOREZ.

POLITIEK VAN RAMADIER.

Het is duidelijk, dat Ramadier meent dat hij een motie van vertrouwen kan halen in de kamer, hij wil zijn partij toch vragen om een nieuw kabinet te kunnen opstellen.

Het debat over de voedsel-situatie za' worden uitgesteld, doch hedenmiddag zal er over Ramadier geklaagd worden. Thorez de leider van de communisten verklaarde, dat de communisten toch niet uit het kabinet zullen treden, m.a.w. hij wil de socialisten dwingen de verantwoording te dragen en hen zo uit het kabinet te duwen. (Parijs (AP) 2.5).

VERNIETIGING VAN DUIKBOTEN.

De Britse regering deelde mede, dat de Sovjet Unie beloofd had om de Duitse duikboten te vernietigen. Dit zal geschieden in Augustus van dit jaar. Eerst zou dit volgens een verklaring van de parlementaire secretaris van de admiraliteit in Febr. j'. reeds geschied zijn, doch toen waden de Russen niet in staat er toe over te gaan. (Londen, (AP) 1.5).

Palestina Vergadering

Voorzitter Aranha moet de Arabieren afkloppen

PALESTINA QUAESTIE.

Voorzitter Aranha gaf de Arabieren een berisping zeggend dat het werk van de Verenigde landen ... door de Palestina ... uit te bespreken, volgens de agenda is vastgesteld. Aranha berispte Naim Antaki de tweede Syrische spreker, nadat hij des morgens de sprekers al geregeld had moeten waarschuwen niet te spreken over de onafhankelijkheid doch over de procedure van de vergadering. „Niets is vervelender voor een voorzitter" zeide Aranha", dan een spreker te moeten onderbreken, maar dat is nu eenmaal zijn plicht". „Hij kan maar niet toestaan dat de argumenten telkens weer herhaald worden op de algemene vergadering", en hij vroeg dat allen die nog zouden spreken zich zijn positie zouden indenken. Het comité had het voorstel van de Arabieren nu eenmaal met acht tegen één stem verworpen. De Arabier was het met de voorzitter eens, doch bracht in het midden dat de Arabische staten na het indienen van hun voorstel tot het recht moet gegeven worden daarover te spreken. Bang voor lange speechen van de Arabische afgevaardigden zeide Aranha dat Antaki al tien minuten aan het spreken was over dingen waar het niet overging. De Syriër wees er op, dat hij niet van de wetten van de vergaderingen was afgeweken en alleen maar de argumenten tegen het Arabische voorstel wilde ontzenuwen. Het voorval had plaats kort na de opening van de zitting in de middag. Men is nu drie dagen bezig om de agenda op te stellen.

Aranha deed een beroep op de andere sprekers zoals die van Syrië en Irak en de Libanon, maar hij had nog weinig succes in zijn pogingen om het debat te bekorten (Lake Succes, (AP) 1.5).

Er wordt voorzien, dat de meningen van Amerika en Engeland uiteen lopen over de vraag of aan de Israelieten in de verenigde landen gehoord kunnen worden of niet. Men twijfelt er niet aan, dat de Joden wel op een of andere manier het recht gegeven zal worden, om hun stem te laten horen, doch het is nog niet duidelijk, hoe dit zou kunnen geschieden, in de ochtendvergadering van heden moet deze quaestie worden onderzocht. (Lake Success, (AP) 2.5).

Uit New York bericht men, dat de Arabische Staten wederom de strijd hervatten, om het voorstel tot onmiddellijke onafhankelijkheid op de agenda te plaatsen.

Zij trachtten het comité dat hiertegen is, ten val te brengen. Faris El Khoury verloor de strijd nadat hij als Syrisch delegaat deze quaestie aan de orde geste'd had. Gisteravond werd het voorstel met acht tegen één stem verworpen.

Twee derde van het aantal stemmen was nodig om het voorstel erdoor te krijgen.

De vergadering van de Verenigde Naties voorkwam het protest van de Arabieren en stemde toe in een commissie tot onderzoek aangaande Palestina. De Arabische vertegenwoordigers kwamen één voor één in oppositie tegen het voorstel van de Britten maar er kwam geen protest meer uit de vergadering toen de voorzitter Oswaldo Aranha zei, dat het voorstel als aangenomen werd beschouwd in het werkschema van deze algemene, extra vergadering Palestina betreffende. (Lake Success, (AP) 1.5).

Het Rapport van de Parlementaire Commissie in de Nederlandse Pers

Dr. Hartog schrijft in de „Gooi en Eemlander"

CURAÇAO.

Een schromelijke verwaarlozing ten aanzien van Curaçao en Suriname is de gedachte, die wel het meest naar voren treedt uit het zojuist verschenen Verslag van de Parlementaire Commissie (-Kropman) inzake Suriname en de Nederlandse Antillen.

Niemand die terzake bekend is, zal de juistheid dezer gedachte willen ontkennen, al wil het ons voorkomen, dat het rapport door zijn wijze van beschrijving aan niet-ingewijden, d.w.z. aan lieden die onze West niet van eigen aanschouwen kennen, toch teveel de indruk geeft als zou er in het geheel geen goeds gedaan zijn in de West.

En dat is niet waar.

Ademt het rapport bijvoorbeeld een heftige geest van critiek op het onderwijs, dan zou als kanttekening hiernevens gesteld kunnen worden, dat ons kleine Curaçao tezamen met Uruguay het laagste percentage ongeletterden van het gehele Westelijke halfrond telt, nl. 3%. De Verenigde Staten inclusis, want daar ligt het percentage op ruim 10%. Schrijft het rapport over gebrek aan sociale voorzieningen — en dat gebrek zal niemand ontkennen — dan dient ook daarbij de toestand bezien te worden in het licht van de toestanden in omringende Zuid- en Middel-Amerikaanse landen en eilanden.

De heren van de commissie zijn trouwens maar dertien dagen in Suriname en twintig dagen op de Nederlandse Antillen geweest, zodat hun zeker de tijd tot grondige kennisneming heeft ontbroken, laat staan, dat ze de gelegenheid tot vergelijking met andere omringende landen hebben gehad. De fout van ons „koloniale beleid is nu al enkele eeuwen zo, dat wij teveel de overzeese gebiedsdelen naar onze Westeuropese zeden wilden vormen, instede van de inheemse te veredelen. Dat wij in Aziatische en Amerikaanse omgevingen oases van Nederlandse ambtenarij, schoolwezen en andere vormen van onze cultuur opleggen, instede van een aan de plaatselijke toestand passend stelsel op te bouwen en dat tot hoger ontwikkeling te brengen. Boerenkool groeit hier goed, maar schiet in de tropen uit tot een nutteloos gewas.

Het rapport draagt ongetwijfeld een ietwat eenzijdig karakter, dat wellicht door opneming van deskundigen in de commissie vermeden had kunnen worden. Waarom vermijt men blijkbaar allen, die met de West vertrouwd zijn? Er is indertijd een comité opgericht, dat in deze zou voorzien, de zgn. Eswin. Tot nu toe heeft men dit comité nimmer geraadpleegd!

Zoals het er nu ligt, is het rapport een samenraapsel van wat de commissie van politieke en andere organisaties in Suriname en Curaçao te horen kreeg. Veel-la van betrouwbare, maar soms ook van onbetrouwbare figuren. Als zodanig is het rapport een geslaagd compendium, want de weergave van wat in de diverse bevolkingsgroepen leeft, is over het algemeen objectief en juist. Aan de andere kant mist men een strakkere synthese, zodat het rapport in zijn toezeggingen vrij vaag moest blijven.

Ook mist men voldoende begrip voor het nemelsbrede verschil tussen Suriname en Curaçao. Ons Nederlands West-Indië — een officieel niet bestaande naam — bestaat uit twee gebiedsdelen, Suriname en Curaçao, voor welk laatste thans de juistere benaming Nederlandse Antillen in zwang komt. Suriname is vijf maal groter dan Nederland en telt nog geen 200.000 bewoners. De Nederlandse Antillen zijn zes eilandjes wier grootte varieert als van Texel (Curaçao) en Schiermonnikoog (Saba), maar die alle bij elkaar ongeveer zo groot zijn als Zeeuws Vlaanderen. Suriname en Curaçao liggen evenver uiteen als Hilversum en Athene, zodat het contact, commercieel en cultureel, zeer gering is. De Nederlandse Antillen liggen onderling eveneens ver uit elkaar, want liggen de drie Benedenwindse eilanden een uurtje van de Venezolaanse kust en is de beschavingssfeer er Spaans en niet Nederlands, de drie Bovenwindse eilanden liggen jdizend kilometer Noordelijker en hun officiële taal is het Engels. Voegt men daar nog bij de grote heterogeniteit van de Surinaamse bevolking (Negers, Creolen, Brits-Indiërs, Javanen e.a.) en het chauvinisme van de eilandgroepen der Antillen, dan voelt de lezer wel, dat het probleem zo gecompliceerd is, dat een commissie van enkele Kamerleden niet in enkele weken tot een diepgaand resultaat kon komen.

De commissie zelf bestond uit de heren Kropman (K.V.P.), Bierema (P. v.d. V.), Logemann (P v. d. A.), Meijerink (A.R.), Wagenaar (C.P.N.) en De Zwaan (C.H.) een rijke variatie aan politieke richting, „koloniale" ervaring en persoonlijke eruditie

In hoofdzaak bepaalt het rapport zich tot een blik op de politieke toestand (en wensen), de sociale, economische en culturele omstandigheden. Aan deze verschillende aspecten willen wij nog enige beschouwingen wijden. Zou men evenwel zijn indruk kort en krachtig willen weergeven, dan is het: de commissie komt tot de conclusie, dat onze Westindische gebiedsdelen ten zeerste verwaarloosd worden. En in hoofdzaak is deze conclusie in overeenstemming met de feiten. Dit is jammer, want voor ons Koninkrijk betekenen Curaçao en Suriname veel. Zou de toestand in de Oost zich zo onontwikkelen, dat onze jongens daar niet meer in zo groten getale heen kunnen onze West schreeuwt om mensen. Zoeken wij middelen om onze deviezenschat te vergroten, Suriname is een land rijk aan hout, mineralen en citrus, maar er komt vrijwel niets vandaan, omdat de cultures verwaarloosd werden, wegen niet aanwezig zijn, mensen ontbreken en niemand er geld in wil beleggen. Zoeken wij afzetgebied voor onze producten, dan ligt daar Curaçao — met een ondernemende groep van in Zuid-Amerika thuis zijnde handelaars — als een tredsteen van het Rijk in Europa tot de kusten van Zuid-Amerika dat alle materialen, maar nog bijna geen veredelingsproducten heeft.

Te veel hebben wij steeds naar de Oost gekeken.

De verwaarlozing van onze

het nieuws van vandaag

Het wordt nog al ingewikkeld, er komt in Indië iedere dag een nieuwe staat bij, het wordt dan ook de verenigde staten van Indonesië. We hebben dus de republiek van Djokjakarta, de republiek van Makassar voor Oost Indonesië, terwijl we gisteren spraken over die nieuwe staat van West Java, daar rommelt het, de een ontkent het en de ander bevestigt het, in ieder geval ieder geeft toe, dat er een nieuw staat zal worden uitgeroepen.

De een zegt morgen, terwijl een ander telegram sprak van Zondag, we zijn er nog niet, vandaag is er sprake over een andere nieuwe staat. Sjahrir vindt het wel niet nodig, doch Borneo wil ook autonomie en dat wel voor het Westelijk gedeelte. De staat krijgt een moeilijke naam, waarmee de aardrijkskunde mee verrijkt zal worden, dat is dus wéér een nieuwe staat.

Intussen vertrekken onze ministers Beel en Jonkman naar Indië, om te zien hoe Linggadjatie kan vervuld worden en wat er te doen is voor de stukken die over blijven. Het valt niet mee de zaak goed te administreren.

In Washington zijn Truman en Aleman dikke vrienden geworden, het bezoek is een succes, want Amerika leent. Wallace kan hier niets tegen hebben, dit is toch niet tegen de communisten. Hij is maar bang, dat de politiek van zijn oud vriend Truman bij wie hij minister van handel was, uitloopt op bloed en tranen.

Over heel de wereld was er 1 Mei dag. De radio van Venezuela zweeg tot de middag, (jammer voor de luisteraars op Curaçao, enfin half zes kondenze weer inschakelen en luisteren naar de reclame van radio Caracas).

Het werk van een voorzitter is niet gemakkelijk, aldus ondervond voorzitter Aranha, in de verenigde landen, waar men alles vijf keer krijgt te horen, omdat de Arabische staten al'e vijf hetzelfde liedje zingen. Aranha zei, dat het voor een voorzitter erg vervelend is om iemand het woord te ontnemen, doch het moet wel. Dat ook ondervond voorzitter Desertine in de late avond van gisteren.

In Cuba is kabinetscrisis, doch het schijnt maar comedie te zijn, om de actie van de senaat lam te slaan. Vanmiddag komt er misschien kabinetscrisis in Parijs, de nieuwe president van het nieuwe socialisten kabinet is per brancard naar Parijs gebracht, hij is ziek, maar ja 'andsbelang gaat voor. Zo moet het.

In Londen is men het ook een beetie eens met Wallace, die politiek van Truman is te gevaarlijk, dat moet niet zo doorgaan, we mogen de Russen niet plagen.

In Palermo vielen doden, er komt algemene staking. Na de oorlog is duidelijker gebleken dat Italië geen eenheid is, dat kreeg men niet klaar van 1870 tot 1945.

Het Zuiden en vooral Sicilië is geheel anders dan het Noorden.

Morgen herdenkt Nederland de doden en Curaçao?

H. M. de Koningin zal een rede houden.

ZIJ VIELEN.

Wie draagt de verantwoording?

Sinds de capitulatie van Japan zijn er op Java 2700 Europeanen vermist. Ook zijn er enkele honderden Chinezen als vermist opgegeven. De getallen zijn officieel (Batavia, Aneta, 2.5).

TEGEN TRUMAN.

Er verscheen een pamflet van vijftien leden van het parlement van Engeland, waarop zij blijk geven bang te zijn, dat het versterken van leningen aan anticommunistische landen, zoals de president van Amerika dat nu gaat doen, za' uitlopen op oorlog. (Londen, (AP) 2.5).

WALLACE GEEFT ZELF COMMENTAAR.

In zijn radiorede van gisterenavond heeft Wallace zich verdedigd. Hij sprak over zijn reis door Europa en liet het voorkomen als of hij overal bitterheid tegenover Amerika gevonden zou hebben. Het volk van Europa ziet met angst de toekomst tegemoet in verband met de leer van Truman, het vreest een oorlog.

„De conservatieve krantenmensen" vertelden mij, dat zij de economische druk gebruiken om de communisten dwars te zitten. „De grootste politieke partij in Frankrijk zal de Gaulle gaan steunen, als we zo doorgaan met onze politiek, dan wordt hij volgens mijn inzicht een politiek van bloedvergieten." (New York, (AP) 1.5).

TRIESTE.

De politie van Trieste heeft tezamen met de Britse en Amerikaanse politie macht-maatregelen moeten treffen tegen de demonstratie welke in de stad Trieste plaats had. Duizende Italianen hielden een protestmeeting tegen de geallieerden.

De politie dreef de menigte uiteen met traangas. (Trieste, (AP) 1.5).

TER DOOD VEROORDEELD.

In Warshau werd de commandant van de nazie Hans Biebow, die 250.000 Joden tijdens de oorlog heeft ter dood gebracht, ter dood veroordeeld. (Warshau, (AP) 1.5).

CABINETCRISIS OP CUBA.

Er is na de val van het huidige cabinet een nieuwe regering gevormd, maar sommige politieke figuren zijn van mening dat dit maar een tijdelijke groep is, welke weer aan de kant zal worden gezet als de bedreiging tegen de president van de republiek Grau-san Martin voorbij is. Gisteren deed het cabinet afstand en reeds gisterenavond benoemde de president een nieuw cabinet dat feitelijk bestaat uit oud ministers en oud secretarissen. De val van het cabinet is gekomen enkele dagen nadat er een motie van vertrouwen door 29 senatoren was ingediend.

Nadere berichten uit Havana melden, dat sommige studenten in de politieke wetenschappen verwachtten, dat het nieuwe cabinet slechts zal aanblijven totdat de actie van de senaat is doodgelopen. Zij menen, dat verschillende van de nu afgetreden ministeres hun portefeuille wel weer terug zullen krijgen. (Cuba Havana, (AP) 1.5).

TEGEN ECHTSCHEIDING.

De Kardinaal van Chicago, Z. Em. Sameal Strich, heeft protest aangetekend tegen de wijze waarop in Amerika het huwelijk behandeld wordt. Het lijkt erop zei de Kardinaal, alsof de wetgevers van de moderne tijd de wetten van God willen gaan vervangen door hun wetten. Men lijk geen particuliere zaak is, doch het huwelijk is een contract doch het huwelijk is een contract van algemeen en nationaal belang. Het protest van den Kardinaal heeft reeds weerklank gevonden in de kringen van de rechtelijke macht. (N.C.W.C.)

gebiedsdelen op het Westelijk Halfrond, kan ons duur te staan komen.

Het rapport-Kropman wijst weliswaar niet de weg ter verbetering, maar zijn waarschuwing klinkt duidelijk.

Dagblad De Gooi en Eemlander 23.4.'47.

BRUG.

De brug is klaar, en het verkeer gaat vlug en snel. Zolang deze brug er nog is, zijn we tegen een hangbrug daar ergens in de lucht. Bouwt een stad voor de mensen zonder huizen. Een land met té weinig huizen, een land met woningnood moet geen brug bouwen, die millioenen kost doch eerst de woningnood oplossen.

WERELDSHEER EN PATER.

Het Gouvernement en ook de Statenleden schijnen niet goed op de hoogte te zijn van de ingewikkelde terminologie in de Katholieke Kerk. Een rector kan een Pater zijn, maar een Pater is nog niet altijd een rector. Een wereldsheer een Pater te noemen, kan soms een grote fout zijn. Enfin, de Staten vragen nadere inlichtingen.

VRIJE WOENSDAG.

De onderwijzersvereniging „Don Bosco" heeft gevraagd de vraag in studie te nemen of het mogelijk is op alle scholen de Woensdagmiddag vrij te geven, opdat het onderwijzend personeel meer tijd gegeven kan worden voor verdere studie.

3 MEI.

Morgen zal in Nederland de herdenking der gevallenen plaats vinden.

5 MEI.

Herdenking van de bevrijding van Nederland.

Er is een beschikking van wege het Gouvernement vrijgegeven, waarbij bepaald wordt, dat Maandag 5 Mei a.s., de vlaggen zullen worden uitgestoken, de scholen vrij af zullen krijgen, de ambtenaren die dag een vrije dag zullen genieten.

GESLAAGD.

Uitslag van de op 22, 23 en 24 April 1947 gehouden examens voor diploma erste Stuurman bij de Grote Handelsvaart. Aantal candidaten: 2; afgewezen: 1; geslaagd: 1. te weten de Heer J. de Nijs.

SYNAGOGEDIENSTEN.

Synagoge „Mikve Israel", Columbusstraat.

Vrijdag 2 Mei te 18.15 uur Avonddienst en Sabbatwijding.
Zaterdag 3 Mei te 8.30 uur Ochtenddienst. Schriftlezing: Leviticus 16 t/m 20; te 16 uur Jeugdbijeenkomst; te 18.30 uur Avondgebed.

VOORLOPIG VERSLAG IS UIT.

Het voorlopig verslag van de staten op de begroting 1948 is uit. De eerste zin is klassiek te noemen. „Vrijwel algemeen sprak men er zijn teleurstelling over uit, dat deze begroting nog geen aanwijzing geeft, dat Curaçao aan de vooravond staat van een nieuw tijdperk in zijn geschiedenis, en verder heet het over de staten dat, „slechts teleurstelling hun deel is geworden".

Men vraagt, waarom de Statenleden in Suriname we', die van Curaçao niet op de hoogte worden gehouden van de gang van zaken, er wordt gesproken van departementen waar niet hard gewerkt wordt, over millioenen waar geen voldoende verantwoording wordt gegeven. De D-wagens lopen weer in de gaten, (we wezen er reeds op). Er wordt gevraagd, om een bezuinigingsinspecteur, er zijn leden tegen lenen, ook wi' men geen nieuw huis van bewaring wil als „productieve instelling".

De huizenbouw vindt men té traag. (Wij ook, we zouden geen brug willen, doch wel een nieuwe stad). Men is tegen de 'eenpolitiek, zolang er nog geld in reserve is.

Er zit stijl in de opstelling. Zo leest men daar ge'ijk bij Douwes Dekker: „Op gevaar af eentonig te worden wijst men er op, dat de telefoon nog niet in orde is".

We komen nog op een en ander terug.

Alg. Sur. Ver. J.P.F.

Den leden wordt hierbij medegedeeld, dat de heer **HENRI LINDVELD** met ingang van heden belast is met de algemene leiding van de Club. Zijn aanwijzingen dienen stipt te worden opgevolgd.

De lidmaatschapskaarten van het eerste kwartaal 1947 zullen gedurende het tweede kwartaal eveneens geldig zijn.

Willemstad, 1 Mei 1947.
Het Bestuur.

Club J. P. F.

Zaterdag, 3 Mei a.s. DANSEN in de Club met Juan Rosales.
Toegang ad f. 2. — per heer.
Dames vrij.

Het Bestuur.

De Begrafenis van Boy Ecury

IN DE BEGRAFENISSTOET WERDEN TALLOZE BLOEMSTUKKEN MEEGEDRAGEN.

BOY ECURY †

ZIJNE EXCELLENTIE DE GOUVERNEUR DANKT BOY.

HET STOFFELIJK OVERSCHOT KOMT AAN LAND EN PASSEERT DE FAMILIE.

LIJKREDE VAN DEN HEER J. K. LAMPE.

„Excellentie,
Bedroefde Ouders, broeders en zusters van den gevallene.
Geachte aanwezigen.

Wij staan hier bij de groeve van één, die voor een edel doel het leven gelaten heeft. Vrijwillig heeft hij zich aan het vijandelijk pelotonsvuur gegeven, om zijn collega's der ondergrondse beweging niet te verraden. Op het veld van eer is hij gevallen voor God, Oranje en het Vaderland!

Het is mij een voorrecht te mogen getuigen, dat hij tot één van mijn oud-leerlingen behoorde. Toen hij bij mij in de klasse zat en de vaderlandse geschiedenis overeenkomstig het lesrooster aan de beurt was, zag ik telkens zijn ogen schitteren, als het ging over helden, aan wie Nederland zijn onafhankelijkheid te danken had. Echter had ik nimmer kunnen dromen, dat die schitterende ogen zich weldra voor eeuwig voor dit aardse licht zouden sluiten en voor een soortgelijk doel, waarvoor ze eens op de schoolbanken schitterden.

Bedroefde ouders,

Niets ter wereld kan u het verlies van dezen uwen zoon vergoeden. Aardse vergankelijkheden mogen zijn stoffelijk overschot eer bewijzen; redevoeringen en monumenten mogen van zijn lof gewagen, doch dit verlies is door geen aardse macht te herstellen!

Wat een contrasten in uw stemmingen, toen de zonnen opgingen van zijn geboorte, van zijn vreselijke dood en van deze dag! De zon van blijdschap en verwachtingen, de zon van diepe droefheid en smart! Schoon de tijd uw leed door berusting verzachtte, wordt met deze gebeurtenis de diepe wonde opengereten. Evenwel het u hierdoor de zoete troost, dat zijn asse rusten mag op de plek, waar eens zijn wieg op stond. Deze gedachte schenkt balsem aan uw bloedende harten, die in gelatenheid uitroepen: **„De Heer gegeven, de Heer heeft genomen, geloofd zij de naam des Heren!"**

Naar het verre land hebt u hem gestuurd, om hem aldaar voor het leven te laten klaar maken; in tegenstelling met uw verwachtingen keert zijn gebeente tot u terug dat u stilzwijgend toeroept: **„Ik was en ben niet meer!"** Ja, ik was en ben niet meer in dit tranendal, doch ben bij mijn Hemelsen Vader, alwaar ik om Zijn Troon juich en Hem bid voor u!

Deze gedachte zij u tot troost. Ik heb gezegd."

Statenvergadering

1 MEI.

Telefonisch verwittigd, dat het Statenvergadering zou zijn, spoedden wij ons naar het Stadhuis en vonden onze heren Statenleden in vol dispuut bijeen. Het voorlopig verslag op de begroting was gereed gekomen, doch de heer Eman scheen er niet mede eens te zijn. De Heer Voorzitter **Mr. Desertine** maakte hem diets dat er geen veranderingen meer geduld konden worden, de redactie alleen zou nog gewijzigd kunnen worden. De studietijd was voorbij; het scheen alsof Eman net als Gromyko meer studietijd nodig heeft.

Aanwezig waren de heren Dr. Desertine, voorzitter; neven Jonckheer, dokters Arends en Maal, Henriquez (2), Gerharts, Eman en Römer.

Als gast was **aanwezig het lid** van de Tweede Kamer **de heer** Nederhorst.

De vergadering werd geschorst om te onderhandelen over een brief aan den Gouverneur, om een beslissing te nemen en wel ten spoedigste over het laten uitkomen van zes telegrafisten voor de luchtvaart. De geheime vergadering duurde maar kort.

De heer Maal bleek bij de heropening tegen te zijn op St. Eustatius is een goede telegrafist; op Bonaire twee; op Curaçao verschillenden, die administratief bezig zijn; zo zijn er meer die directere telegrafisten-arbeid zouden kunnen verrichten. Hierop kwamen nog veschillende meningen naar voren. C. Jonckheer heeft bezwaar tegen het voorstel van den heer Maal, om een brief te sturen. Het Gouvernement weet het wel beter dan de Staten; de Staten zouden de verantwoordelijkheid op zich laten en borg moeten staan voor de veiligheid op onze luchthavens. Gerharts sluit zich er bij aan, doch wil ze voor korte duur uit laten komen en hier een opleiding laten beginnen. Römer is van mening, dat het algemeen belang het zwaarst moet wegen, ze moeten komen. Hij wenst geen verantwoording te dragen. Henriquez (Aruba) verwonderde zich er om, dat er nu zulk een haast bij is; men wist toch dat deze mensen zouden worden aangevraagd, daar het geld er voor op de begroting is geplaatst, die pas over maanden behandeld wordt? Dr. Desertine vindt het toch een vooruitlopen op de begroting, doch veronderstelt, dat het Gouvernement de ernst van het geval onder ogen wil stellen. Dr. Arends wil zien, of er op Curaçao geen geschikte personen te vinden zijn, waarop de voorzitter opmerkte, dat dit kan, **„tenzij de veiligheid van de luchtvaart hierdoor niet in gevaar komt."** Deze zin heeft de voorzitter in de loop van de vergadering als een andere Cato maar steeds weer herhaald.

Mr. Henriquez sluit zich ook bij Dr. Arends' voorstel aan, doch weer klinkt de stem van den voorzitter waarschuwend: **„tenzij de veiligheid van de luchtvaart hierdoor niet in gevaar komt."**

Eman, wiens optreden veel hilariteit verwekte, sprak „van putten uit inheemse voorraad." „C'est le ton, qui fait la musique".

E. Jonckheer bracht geen nieuws naar voren, **doch vond** het nodig **de directeur van lands**radiodienst te becritiseren. Ook hij durft geen verantwoordelijkheid te dagen en is het niet ééns met Maal.

Maal begrijpt niet dat de Gouverneur zes maanden heeft kunnen wachten. Hij spreekt van nalatigheid" van het bestuur. maanden terug wist men reeds dat deze mensen nodig waren. De voorzitter antwoordt: **„Dokter Maal vliegt altijd in de bomen."** Dit gezegde gaf **nogal reactie, bij** Maal, die om stemming vroeg, hij zelf was vóór en iedereen was tegen. De brief wordt opgesteld met de motivering zoals de statenleden die tijdens deze zitting naar voren hadden gebracht. Gerharts wil haast met deze brief.

Bij de rondvraag was er weer veel animo. Eman had reeds tijdens de zitting publiek den voorzitter gewaarschuwd, dat hij van de rondvraag goed gebruik zou maken. De haven van Aruba was een punt voor den heer Eman; hij trok de deskundigheid van de commissie in twijfel; de diepgang is in orde; de aanlegkade is te klein en niet in de richting van de wind. Ook dit is foutief. De raad van politie heeft een betere deskundige commissie ingesteld en deze commissie is het met Eman eens (of beter gezegd andersom). De dagtaak van de kommiezen op Aruba is té lang, maar bij de decentralisatie over een paar maanden zal hij zelf gaan bepalen wat de mens moeten verdienen; nu is het salaris té laag.

Zijn derde punt is de muziekschool-aanvrage van de heren Boskaljon c.s. maakte hem niet jaloers, helemaal niet egoïstisch had hij er niets op tegen, dat die school niet op Aruba komt doch op Curaçao, als de jonge Arubaantjes maar als „meester in de muziek" thuis komen (terloops informeerde hij nog of de heer Desertine misschien ook muzikaal was).

Hij is ook voor goedkoop water. „Dr. Arends ook", zegt hij, „is blij. Zo worden de Arubanen minder ziek."

Eman heeft nog antwoord gegeven aan de „Amigoe" van gisteren. Hij beweert met Wagenaar gezwommen en gegeten en gedronken te hebben, doch daarom is hij nog niet een communist (Eman vergat antwoord te geven op onze vraag hoe of het mogelijk was, dat de heer Eman, volgens de Haagse Post, een inleiding liet houden voor **de leiders** van de Arbeidersorganisatie van den heer Eman. Dat die staking communistisch was, hebben wij niet beweerd, **we hebben er al**leen bewijzen voor gevraagd. Eman moet serieus antwoord geven. Geen grapjes!)

Maal vroeg, nadat hij hoorde dat de heer Evertsz griffier zou worden, of de heer Van Weel niet bedankt moet worden. Hij noemde hem in tegenstelling met verschillende andere ambtenaren onmisbaar. Mr. Johai komt dus niet als griffier.

E. Jonckheer hield een lange redevoering van papier, doch het was op de tribune niet goed te volgen. De voorzitter vroeg hem geen „persoonlijke opmerkingen" te maken. Zijn redevoering ging weer over het beleid van den Gouverneur. Hij sprak van „teisteren". Het Gouvernement teistert Curaçao! Hij is vol lof over Minister Jonkman. Hij sprak van gevaarlijke, tactloze politiek.

De voorzitter Desertine gaf blijk zijn geduld te zullen verliezen en wees dat Statenlid op zijn **staatsrechtelijke verplichtingen.**

Na één regel kwam de derde berisping. Het gaat niet „over durven of niet durven", aldus de voorzitter. Het lid Jonckheer ging zitten en zweeg, waarna onmiddellijk de hamer tot sluiting van de vergadering roffelde. Er was nog een korte geheime vergadering.

Bij de Staten was nog een brief van den Gouverneur, waarin Hij meldt, dat de Heer Wix zoek is en men zoekende is, waarna het reglement in werking zal treden. De Staten, wetend dat „met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid" toch niets van dezen heer vernomen zal worden, vragen om stappen tot oplossing in deze vacature.

Uit correspondentie blijkt, dat de Staten zich niet genoegzaam op de hoogte achten van de redenen, die er toe geleid hebben, om de positie van de Curaçaose gecommiteerde voor Curaçaose zaken op nadere grondslagen te doen rusten dan vroeger door den Gouverneur was medegedeeld.

Gisteren werd ons juist uit Nederland gevraagd wat toch wel de positie is van den heer Gomez; wat zijn staat is; hoe zijn salaris enz. enz.

Hier volgt de gouvernementsbeschikking, zodat een ieder die kan lezen. De Staten hebben op deze beschikking echter enkele aantekeningen gemaakt.

Vijf hele burgers van Curaçao hebben geroken, dat er Statenvergadering was; zij luisterden de plechtigheid door hun tegenwoordigheid op.

De Gouverneur van Curaçao
Gelezen:

de missive van den Heer Minister van Overzeese Gebiedsdelen van 30 October 1946 7e Afdeling Letter Y 57 no. 54 Geheim:

de voordracht van de Staten van Curaçao van 25 Januari 1947 no. 140;

de brieven van 4 en 20 Maart 1947 van Dr. M. F. da Costa Gomez;

de adviezen van 25 Februari 1947 en 22 Maart 1947 van den Gouvernements-Secretaris;

het advies van 4 Maart 1947 no. 15 van den President van het Hof van Justitie in Curaçao;

het advies van 4 Maart 1947 van den Procureur-Generaal;

het advies van 7 Maart 1947 van den Administrateur van Financiën;

het advies van 25 Maart 1947 van den Onder-Voorzitter van de Raad van Bestuur;

Gehoord:
de Raad van Bestuur;
Heft goedgevonden:

I. Met ingang van de 2e April 1947 den Heer Dr. Moises Frumencio da Costa Gomez tot de datum van aftreden van het huidige Staten College, toe te voegen aan den Heer Minister van Overzees Gebiedsdelen te 's-Gravenhage met de taak, aldaar:

a) desgevraagd en op de door den Minister van Overzeese Gebiedsdelen te bepalen wijze, dezen bewindsman van voorlichting te dienen;

b) werkzaamheden te verrichten, welke hem worden opgedragen door den Gouverneur van Curaçao en/of de Staten van Curaçao;

c) over de werkzaamheden, genoemd onder a en b, en maandelijks rapport uit te brengen aan den Gouverneur van Curaçao, onder overlegging van afschrift aan den Heer Minister van Overzeese Gebiedsdelen;

d) aan den Gouverneur van Curaçao een driemaandelijks rapport uit te brengen over de algemene, culturele, politieke en sociale toestand in Nederland, met name voor zover deze betrekking houdt tot de Overzeese delen van het Koninkrijk, onder overlegging van afschrift aan den Heer Minister van Overzeese Gebiedsdelen;

e) aan den Gouverneur van Curaçao van alle door hem uitgebrachte adviezen terstond afschrift te zenden.

II. Te bepalen, dat de Heer Dr. M. F. da Costa Gomez, voornoemd, ten laste van de Curaçaose Begroting:

1o. een uitkering zal ontvangen naar reden van 14.400.— G. (veertien duizend vierhonderd gulden) (Curaçaose Courant) 's jaars, betaalbaar in twaalf maandelijkse termijnen;

2o. overtocht of vergoeding van overtochtskosten zal genieten voor hem en zijn gezin van Curaçao naar Nederland in de eerste klasse van het vervoermiddel, waarmede gereisd wordt;

3o. een vergoeding voor uitrustingskosten zal ontvangen van 3000.— (drie duizend gulden) (Curaçaos Courant);

4o. zal kunnen beschikken over een crediet van ten hoogste ƒ 1000.— (een duizend gulden) (Nederlands Courant) per jaar voor nodig geachte bureaukosten;

III. Te bepalen, dat de Heer Dr. M. F. da Costa Gomez, voornoemd, zijn standplaats 's-Gravenhage niet mag verlaten dan:

a) met voorafgaande schriftelijke toestemming van den Heer Minister van Overzeese Gebiedsdelen voor wat betreft reizen in Europa; en

b) met voorafgaande schriftelijke toestemming van den Gouverneur van Curaçao voor wat betreft reizen buiten Europa.

Afschrift dezer te zenden aan:
den Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
de Algemene Rekenkamer,
de Staten van Curaçao,
de Raad van Bestuur,
het Hof van Justitie in Curaçao,
den Administrateur van Financiën,
den Gouvernements-Secretaris, en
den Heer Dr. M. F. da Costa Gomez.

Willemstad, 26 Maart 1947.
De Gouverneur voornoemd,
P. A. Kasteel.

Oost-Indonesie op de weegschaal

Balans van de rondreis van President Soekawati

De achtdaagse rondreis van den president van Oost-Indonesië, Tjokorde Gde Rake Soekawati, en enkele zijner ministers door het gebied van de nieuwe staat heeft gelegenheid geboden een balans te trekken van de mogelijkheden en moeilijkheden, welke met betrekking tot opbouw en ontplooiïng van Oost-Indonesië de aandacht vragen.

Het gebied van de jonge staat omvat enkele door het oorlogsgeweld biezonder zwaar geteisterde streken. Al is de onmiddellijke indruk der verwoestingen te Makasser misschien niet zo fel, men moet toch constateren, dat de handels- en zakenwijk nabij de haven ernstige beschadigingen heeft ondervonden, dat nog ruim twintigduizend Chinese en Brits-Indische tokohouders voor hun zaken een, vaak gebrekkig, tijdelijk onderdak moesten vinden en dat ook het haven-emplacement zelf lelijk geteisterd werd, al heeft energiek opbouwwerk hier alweer veel goeds tot stand gebracht. Woningruimte is in het overbevolkte Makassar thans wel het klemmendste probleem, te dringender, nu hier de hoofdstedelijke apparatuur van Oost-Indonesië zal moeten worden ondergebracht, hetgeen betekent, dat voor het staatshoofd en de ministers, de kantoren en ambtenaren der negara, een redelijke behuizing moet worden gevonden.

Ernstiger echter nog dan te Makassar is de toestand van andere grote centra in Oost-Indonesië: te Menado is tachtig procent der woningen en gebouwen platgelegd, van het overige deel is schier geen huis geheel onbeschadigd. Het grote Wilhelmina-Ziekenhuis en het Koningin Emma-Sanatorium, beide indertijd gebouwd uit het 25-millioenfonds van 1933, zijn zwaar gehavend. De haven is zodanig getroffen, dat een nieuwe haven moet worden aangelegd, waarvoor de plannen thans gereed zijn.

Het zakenleven speelt zich thans ten dele af in enkele inderhaast geïmproviseerde straten, opgetrokken uit blik, hout en een handvol consethutten; merendeels echter heeft het burgerlijke leven der oude Minahassa-stad zich verplaatst naar het 25 km. hoger op gelegen Tomohon, waar ook het bestuursapparaat een tijdelijk onderkomen vond.

Ook Ambon vertoont een soortgelijk beeld; hier eveneens tachtig procent der woningen met de grond gelijk gemaakt; de wallen van het historische fort Victoria gehaveid, wat daarbinnen is verwoest: vele andere historische gebouwen weggevaagd.

Het ergste echter is Koepang er aan toe. Wat daar bij de capitulatie der Japanners na de heftige en talrijke bombardementen nog overeind gebleven was, is door de Japanners na hun overgave nog omvergehaald en grillige, naargeestige muurbrokken reiken hier en daar uit stof en puin omhoog. „Wijlen Koepang", zoals resident Sculler het noemde, leeft en werkt thans enkele kilometers verder landwaarts in, in het armzalige dorp Bakoenase, onder de klapperpalmen door de Jappen opgezet voor eigen wijkplaats, en thans woon- en arbeidsoord van een talrijke Nederlandse gemeenschap en vele mensen van gemengde of Indonesische bloede. De resident heeft er een kantoor van bladnerf en bilik; de temporaire krijgsraad spreekt er recht in een even bouwvallige hutten-combinatie; men leeft er onder omstandigheden, waarvoor een koelie zou bedanken.

Maar men werkt en men zet de tanden op elkaar. De opbouw is met kracht ter hand genomen, doch men wordt belemmerd door velerlei omstandigheden: traag verlopende contacten met de centrale instanties te Batavia, gebrek aan scheepsruimte voor de aanvoer van materialen, schromelijk gebrek aan arbeidskrachten, waardoor het ruimingswerk en de opbouw slechts moeizaam verlopen.

Ook in de streken, welke het gezelschap niet bezocht, heeft de oorlog lelijk huis gehouden: bij het overvliegen van Endeh (Flores) en Bima (Soembawa) bijvoorbeeld vielen ook daar verschillende puinhopen waar te nemen.

De heropbouw en het tot ontplooiïng brengen dezer neergeslagen landen betekent voor de regering van de Negara Indonesia Timoer een enorme taak. President Soekawati en zijn ministers weten dit. Zij hebben het, waar zij kwamen, overal nadrukkelijk uitgesproken en herhaald: alleen met inspanning van de uiterste krachten, in eensgezinde samenwerking tussen de leden van alle in Oost-Indonesië woonachtige bevolkingsgroepen, zonder onderscheid van ras of landaard, zal het mogelijk blijken de nu nog door het puin van de oorlog versperde toegangspoort tot nieuwe welvaart vrij te maken en te openen. En met name hebben zij daarbij gewezen op het belang, dit doel na te streven in samenwerking met de Nederlandse vrienden van Oost-Indonesië, die hun ervaring, hun werkkracht en hun organisatorische vermogens in dienst van het herstel dezer gebieden willen stellen.

Eén punt vooral springt in dit verband in het oog voor wie zich bij een bezoek aan deze landen rekenschap geeft van de taak, welke den bewindslieden van Oost-Indonesië wacht. Dat is de noodzakelijkheid, om de bevolking op te wekken tot zelfwerkzaamheid, en om de indolentie en de arbeidsschuwheid, welke veelal heersen, tot gestadige arbeidzaamheid te doen verkeren. Deze arbeidsschuwheid, welke wij vooral in de Minahassa en op Timor, in mindere mate op Ambon ontmoetten, heeft verschillende oorzaken, deels los van, deels samenhangend met de oorlog.

Los van de oorlog, in zoverre als bijvoorbeeld in de Minahassa en op Ambon de bevolking van oudsher, als gevolg van een veel langduriger en uitgebreider school- en opvoedingstraditie dan in andere streken van de Archipel, geneigd is, op directe handenarbeid als op iets minderwaardigs neer te zien, en de voorkeur te geven aan een werkzaamheid in lagere en middelbare kantoorbetrekkingen e.d.

Ook in de thans nog bestaande residentie Timor & Eilanden is deze factor van enig belang, voor zover het de bewoners van Roti betreft, welk eiland o.a. vele beambten voor openbare diensten en voor de zelfsbestuurskantoren pleegt en placht te leveren.

De oorlog heeft echter de arbeidsschuwheid doen toenemen: velen werden door den Japansen bezetter gedwongen tot overmatige en met hun aard niet strokende werkpraestaties; velen ook trachtten aan de dwangarbeid door „onderduiken" te ontkomen en zochten een schuilplaats in de bergen of in het binnenland, waar zij het geregelde dagelijkse werk verleerden. Toch is deze factor van bijkomstige betekenis, de geaardheid en met de adat samenhangende vooroordelen zijn de hoofdbezwaren, waaraan de regering haar aandacht zal hebben te besteden. Het feit ligt er bijvoorbeeld, dat op Timor, met zijn bevolking van honderdduizenden, koelies voor arbeid aan het wegherstel moeten worden geïmporteerd, omdat de daar geboren Atoni dit als werk beschouwt, dat niet door een eerzaam man verricht kan worden. Daarom heeft ook onmiddellijk de minister van verkeer en waterstaat de heer E. D. Dengah, zowel in het openbaar, als in vele gesprekken met de zelfbestuurders, gewezen op de noodzakelijkheid ener werfcampagne voor arbeidskrachten en de middelen besproken, dienstig om de bestaande vooroordelen der bevolking te overwinnen. Veel zal er in dit opzicht van afhangen, of de regering der negara stimulerend en inspirerend zal kunnen optreden en of zij in voldoende mate de begrijpende medewerking zal vinden der zelfbestuurders én daerah-autoriteiten, van wie veel van goede wille bleken.

Politiek is het gebied van Oost-Indonesië uitermate gevoelig. Er is hier grote verscheidenheid van landaarden; er is hier van ouds een meer of minder sterk bewaarde afbakening van locale volksgemeenschappen en regionale belangen en opvattingen tegenover elkander. Door geheel Oost-Indonesië vindt men als een rode draad de onwil, om zich te schikken onder een in enig opzicht overheersende positie van het eiland Java. Het resultaat hiervan is, dat de sympathieën voor de rood-witte republiek meestentijds slechts zwak ontwikkeld zijn, en, voor zover bestaande en niet tijdelijk en plaatselijk overstemd door bepaalde niet van oudsher in deze streken inheemse figuren, bijmengsel van locaal-patriottisme.

Hier tegenover staat, in de streken, die het langst en het innigst met de Nederlanders in aanraking zijn gekomen — met name in de Minahassa en op Ambon, waar de vroegste vestigingen waren — het verlangen, om de verbondenheid met Nederland en met de regerende Vorstin, welke hier een niet te miskennen reële gevoelswaarde bezit, te handhaven.

In deze laatste kringen bestond a priori de vrees, dat de opneming in de staat Oost-Indonesië gevaren voor deze gevoelens van verbondenheid met zich zou brengen en zo was er dan ook in de hier bedoelde streken een kennelijke terughouding ten opzichte van de nieuwe staat en zijn regeerders.

Het bezoek van den president, en diens openlijk uitgesproken erkenning van het bestaan dezer zich naar Nederland wendende gevoelens, hebben er echter wel toe bijgedragen, om de argwaan te doen vervagen. Dit wil echter niet zeggen, dat zij, die op Ambon en in de Minahassa droomden van een „dertiende" en een „twaalfde provincie" van Nederland, zich reeds geheel gewonnen hebben gegeven. Toch zijn er ook in deze kringen velen, die oog hebben voor de moeilijkheden, welke economisch gebied verbonden zouden zijn met een constructie, waardoor kleinere gebieden zich buiten de gemeenschap van Indonesia Timoer zouden plaatsen. Een factor, welke in dit verband in het oog te houden valt, is de omstandigheid, dat over het algemeen de bevolkingen der eilanden in dit gebied welhaast even huiverig zijn voor een mogelijke geestelijke overheersing van den Ambonees, dan voor het domineren van het Javaanse element.

De eventuele afscheiding van een zeker gebied van de staat Oost-Indonesië zou dan ook vermoedelijk, indien zij haar beslag zou krijgen, weinig meer omvatten dan de eilanden Ambon en Saparoea.

Zeker zal de regering van Oost-Indonesië bij haar streven naar politieke consolidatie binnen haar gezagsgebied een behoedzame koers moeten varen. Zij dient daarbij de omstandigheid niet uit het oog te verliezen, dat men de opvattingen en uitingen der bevolking niet louter naar stemmental zal kunnen afmeten, doch dat een zorgvuldige afweging der betekenis tegen de achtergrond van zede en geaardheid nodig zal zijn.

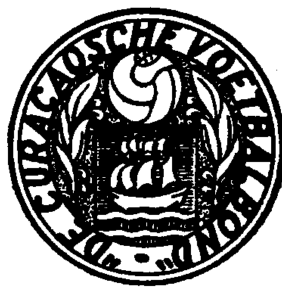
Vele streken immers zijn eerst kort geleden begonnen zich op staatkundig gebied uit de windselen los te maken. Het hanteren van de apparatuur en de methoden der moderne politiek is iets, waarmede velen nog weinig vertrouwd zijn. Het vraagstuk der bevordering en ondersteuning van de politieke bewustwording zal daarom de volle aandacht vragen van de regering der negara en van degenen, die in haar opdracht optreden en men zal waakzaam moeten zijn, opdat niet de gevoelens en overtuigingen dergenen, die krachtens overlevering en zede niet of slechts schroomvallig tot een openbare uiting hunner gedachten komen, te gemakkelijk worden overstemd door een minderheid van „beroeps-politici", die zich meer vertrouwd maakten met de techniek der openbare meningsuiting.

Vooral in de Oostelijke streken van de staat Indonesia Timoer ontmoetten wij bij de eenvoudigen van geest een zekere angst, dat met de totstandkoming van de nieuwe staat het vertrouwde Nederlandse element geheel op de achtergrond zou worden gedrongen en velen vernamen met een onmiskenbare opluchting, hoe o.a. Minister Pantouw in zijn toespraak te Koepang aan de rol der Nederlanders bij de ontwikkeling van de staat hetzelfde belang toekende als aan de bijdragen van de Indonesische en de Chinese gemeenschap. Toch moet men in het oog houden, dat naast de ontegenzeglijk aanwezige gevoelens van loyaliteit ten opzichte van de Nederlanders hier mede de schroom een rol kan spelen, waarmede iemand, die voor het eerst zich tegenover werkelijke verantwoordelijkheden geplaatst vindt, afstand doet van hetgeen hem vanouds vertrouwd is voorgekomen. Naarmate de politieke bewustwording, in nauwe samenhang met de voortschrijdende intellectuele ontwikkeling, in deze streken tot ontplooiïng komt, zal een deel dezer gevoelens zich, naar te verwachten valt, gemakkelijker en ongedwongener naar de autoriteit van de Negara kunnen verplaatsen.

Oost-Indonesië is een jonge staat met een politiek jonge bevolking, en de practijk zal moeten aantonen, of hier het heterogene in voldoende mate zal wijken voor het samenbindende, en de stimulans van de ontwikkeling tot zelfstandige lotsbestemming voldoende de kracht zal hebben om aan nog aarzelende schreden en gevoelens voldoende vastheid te verlenen.

Batavia, 27 Januari 1947. (In).

P. A. Wassink.

Sport Rubriek

„Officiële Mededelingen" VAN De Curacaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zaterdag 26, en Zondag 27 April 1947:

Competitie A-klasse:

S.U.B.T. 1 — C.S.C. 1 6—0.
Jong Holland 1 — Jong Curaçao 1 3—0.

Competitie Res. A-klasse:

Transvaal 2 — Sithoc 2 1—1.
(nog 5 minuten te spelen onder protest van Transvaal)

Competitie Junioren:

Jong Holland Jrs. — Sithoc Jrs. 4—1.

Competitie B-klasse:

P.S.V. 1 — S.V.A. 1 afgelast.
Asiento 1 — M.Y.O.B. 1 5—1.

PROGRAMMA VAN DE COMPETITIE.

RIF STADION.

„A"-Klasse: om 4.15 n.m.

Zaterdag, 3 Mei 1947:	Sithoc 1 — Transvaal 1
Zondag, 4 Mei 1947: Geen wedstrijden (Terrein C.A.B.)	
Zaterdag, 10 Mei 1947:	Jong Curaçao 1 — Veendam 1
Zondag, 11 Mei 1947:	Jong Holland 1 — Sithoc 1
Zaterdag, 17 Mei 1947:	C.S.C. 1 — Transvaal 1
Zondag, 18 Mei 1747:	Vitesse 1 — S.U.B.T. 1

MUNDO NOBO

Competitie B-klasse: om 4.15 uur n.m.:

Zondag, 4 Mei 1947:	De West 1 — Independiente 1
Zondag, 11 Mei 1947:	Volharding 1 — Arsenal 1
Zondag, 18 Mei 1747:	R.C.C. 1 — M.Y.O.B. 1

Competitie Res. A-klasse: om 4.15 uur n.m.

Zaterdag, 3 Mei 1947:	S.U.B.T. 2 — Jong Holland 2
Zaterdag, 10 Mei 1947:	Transvaal 2 — C.S.C. 2
Zaterdag, 17 Mei 1947:	Sithoc 2 — Veendam 2

Competitie Junioren: om 10 uur v.m.

Zondag, 11 Mei 1947:	Jong Holland Jr. — S.U.B.T. Jr.
Zondag, 18 Mei 1747:	Vitesse Jr. — Jong Curaçao Jr.

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-klasse: om 4.15 uur n.m.

Zondag, 11 Mei 1947:	Independiente 1 — P.S.V. 1
Zondag, 18 Mei 1747:	S.V.A. 1 — M.Y.O.B. 1

Competitie Res. B-Klasse:

Zondag, 4 Mei 1947:	Veendam 3 — Sithoc 3

Competitie Junioren: om 10 uur v.m.:

Zondag, 4 Mei 1947:	Scherpenheuvel Jr. — Sithoc Jr.

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse: om 4.30 uur n.m.

Zondag, 11 Mei 1947:	Asiento 1 — De West 1

ELFTALOPGAVEN VOOR DE MAAND MEI 1947.

Asiento: Ongewijzigd.
C.S.C. 1: Ongewijzigd.
C.S.C. 2: Ongewijzigd.
Arsenal 1: A. Merkies, D. Penha, E. G. Lopez Penha, M. A. Penha, E. S. Jantje, E. Thielman, E. Eusebio, J. M. Coco, O. D. Lopez Penha, E. V. Thielman, R. Blanken.
Arsenal 2: C. Sambo, E. de Leon, M. Martina, E. Vos, J. Manuel, J. Serdony, G. de Windt, M. Oehlers, E. Lopez Penha, W. H. M. Schotborgh, H. Jansen.
S.V.A. 1: H. Alkemade, J. C. Mannie, A. Vos, C. Kraan, W. Voormans, H. Bosch, T. H. C. Peelen, J. C. Hoedeman, H. Zwart, A. Linsse, A. Oosterman.
S.V.A. 2: H. Luyf, J. Bode, H. Nolles, M. L. Bongers, K. Nuyen, J. F. Nieuwenburg, H. Prins, H. Elswijk, A. A. J. Janse, F. Pipers, J. Lafleur.
R.C.C. 1: J. C. Galaraga?????, H. J. Kamperveen, R. Prince, P. C. Sillie, A. Giribaldi, O. Martina, S. Rodriguez, G. S. Reinita, J. Leonora, H. R. Leers, R. Adames.
Volharding: J. Pinedo, C. F. Bitoria, S. F. Privania, A. Sillie, A. van Yeten, V. Petronella, A. A. Morales, F. Pinedo, R. Martha, A. de Caster, V. O. Troeman.
Vitesse 1: Ongewijzigd.
Vitesse 2: Ongewijzigd.
Vitesse Jr.: A. Scorrea, H. Martis, W. Mariano, S. Casiano, M. Eschalea, O. Scorrea, C. Bertrand, A. Laurens, C. Margaritha, C. Garlo, W. Daal.
Scherpenheuvel 2: C. la Cruz, O. Mercelina, W. Verplaatst, P. Wever, J. Verplaatst, E. Verey, G. Seferina, S. Oscalia, E. Mercera, J. Florentina, Jac. Koker.
Scherpenheuvel Jr.: D. Bakmeyer, H. Isenia, H. Verplaatst, F. Paesch, L. Kops, F. Santiago, O. Steba, J. Paesch, A. Salazar, E. Osborne, F. Steba.
S.U.B.T. 1: Ongewijzigd.
S.U.B.T. 2: Ongewijzigd.
S.U.B.T. Jr.: Ongewijzigd.
Sithoc 1: W. Koenen, A. Melfor???, E. Borschot, K. Phelipa????, R. Ramones, H. Williams, C. Boskaljon, P. Conquet, M. Corasol, G. Krips, F. Dominguez.
Sithoc 2: A. Gabriela, E. Ricardo, A. Corasol, C. Bethencourt, A. Advokaat, V. Boekhoudt, A. Elisabeth, S. Boekhoudt, D. Ringma, G. de Lannoy, A. Marugg.
Sithoc 3: R. Riley, W. Henriquez, J. Martina, C. Daal, E. Walle, G. Ster, C. Specht, R. Blume, E. Ensermo, G. Dammers, C. Hernandez.
Sithoc Jr.: E. Snijders, C. Lodewijk, V. Krips, E. Fraai, C. Nahr, E. Hart, H. Daal, F. Nicolaas, J. Teresa, E. Flores, A. Hudson.
De West: A. Agnes, E. Campagnard, J. A. Cijntje, H. Colpa, A. Capriles, S. Eisden, B. Isenia, A. B. Lak, O. Leonora, W. Meulens, J. A. Paulina, H. Schouten.
Jong Holland 1: O. Hato, P. Joeri, J. Antonia, J. Eduarda, P. Matrona, W. de Lannoy, R. Semeleer, C. Boyé, R. Martis, J. Sillie, J. Martis.
Jong Holland 2: J. Martina, P. Winklaar, M. Pardo, F. van Arnholt, E. Calmes, E. Marcha, R. Donker, J. Vingal, C. Hato, A. Martina, R. Benito.
Jong Holland Jr.: A. Klaber, E. Supriano, B. Supriano, O. Haart, G. Alberto, W. Escolastica, S. Maduro, B. Bronswinkel, R. Gabriel, F. Nacia, A. Ursula.
Jong Curaçao 1: E. Pinedo, R. A. Luciano, P. A. da Costa Gomez, R. A. Genoveva, C. M. de Geus, C. F. B. Giribaldi, J. Blanken, F. D. Jandroep, C. Isebia, J. M. Moesker, L. Mathilde.
Jong Curaçao 2: V. Gomez, A. Sloop, M. Pinedo, J. Ranulfo, J. Kin, C. Jansen, E. White, J. Clarissa, M. Petronilia, E. Rosalina, F. Haars.
Jong Curaçao 3: R. Minguel, C. Krips, M. Cork, E. A. Gregoria, E. Amerika, E. Andrea, F. I. Genaro, Ch. A. M. Fernan, F. Ignatio, W. Reyes, S. Betsy.
Veendam 1: Ongewijzigd.
Veendam 2: Ongewijzigd.
Veendam 3: Ongewijzigd.
Transvaal 1: G. O'Niel, C. Schoonhoven, W. van Hoop, L. Heereveen, F. Markiet, O. Hoelen, C. Engel, E. Fokké, R. Terborg, Ch. Dandlau, E. Berkenveld.
Transvaal 2: V. Kekeldijk, L. Willems, M. Brakke, H. Dalnoot, A. Esser, W. van Hoop Jr., L. Cabenda, A. Lo-A-Njoe, G. de Rooy, E. de Meza, I. Wijks.

MEDEDELINGEN:

INSCHRIJVINGEN:
„S.U.B.T.": A. L. Serastes als gewoon lid.
„SITHOC": E. Ensermo als gewoon lid.

OVERSCHRIJVINGEN:
„SITHOC": E. Naar van Junior tot gewoon lid.

AFSCHRIJVINGEN:
„S.U.B.T.": C. Felicia als gewoon lid.

BOETE'S:
„R.C.C." wegens overtreding van artikel 6 RCW staken van wedstrijd door schuld (onverwacht gebrek aan spelers) 5.— G. (wedstrijd R.C.C. — Volharding).
„R.C.C." wegens deelneming J. G. Galaraga aan de wedstrijd R.C.C. — Volharding, ongerechtigde speler, 5.— G. (De speler Galaraga is gewoon lid van Jong Holland, en dient overeenkomstig artikel b2 H.R. te worden overgeschreven.)

HET BESTUUR.